

WAAROM KOMEN ZE NU?

Vele lezers zullen zich het bekende rekensommetje herinneren, dat onze algemeen-voorzitter Dr. van Praag vorig jaar eens heeft opgesteld en dat als uitkomst opleverde, dat het Verbond 60.000 leden zou kunnen hebben. Toen hij dat stelde, hadden we er bijna twaalfduizend en de vraag was: waar zijn de ontbrekende 48.000 en waarom zijn ze geen lid?

Inplaats van ons hoofd te breken over dat vooralsnog onoplosbare vraagstuk, zijn we voor het eerst sedert jaren er op grotere schaal iets aan gaan doen. Het hoofdbestuur heeft de besturen van de gemeenschappen bijeen geroepen en op 8 juni is er in Utrecht een plan voorgelegd, dat in wezen bijzonder simpel was. Uitgegaan werd van de gedachte, dat er genoeg mensen rondlopen, die al eens met de gedachte gespeeld hebben lid te worden, maar dat nalieten omdat ze onvoldoende van de bedoelingen en het werk van het Verbond op de hoogte waren. Ga ze dat dus vertellen, m.a.w. geef meer informatie, zowel mondeling als schriftelijk.

Het heeft inderdaad geholpen, want inmiddels zijn er sedert die zaterdag in juni meer dan duizend nieuwe leden bij gekomen. Waarom kan het nu ineens wel en is het ons in voorgaande jaren, toen er toch ook wel moeite voor gedaan is, zij het niet op zo intensieve wijze, niet gelukt?

Natuurlijk hebben we ons dat ook al afgevraagd en er zijn vele antwoorden gegeven. Meer mensen zijn op stap geweest, zegt de een. Zonder de televisie-uitzendingen zouden het er veel minder zijn, beweert een ander. De brochures en de folders waren beter dan vroeger, horen we sommigen zeggen. En vergeet de hoofdlegerpredikant ds. Bos niet, die zich zo nodig belachelijk moest maken door zijn verzet tegen de geestelijke verzorging door humanisten in het leger. Die daarbij blijkbaar een heleboel buitenkerkelijken tegen het zere been heeft geschopt. Het zal allemaal bij elkaar wel meegewerkt hebben, maar het blijft een opmerkelijk feit en we hopen van harte, dat het zo nog een poosje blijft doorgaan.

hoe houden we ze?

Wie de moeite neemt kennis te nemen van wat op de achterpagina over enkele activiteiten in gemeenschappen wordt verteld zal bemerken, dat er ook sprake is van een vernieuwing en verjonging. Men durft blijkbaar eens een experiment aan, terwijl ook de behoefte aan meer activiteiten toeneemt. Dat is een goed ding, want nog steeds verdwijnen er mensen, die zich teleurgesteld voelen omdat ze in de gemeenschappen niet terug vinden, wat ze verwacht hadden door het beeld dat bij hen werd opgeroepen door de betekenis, die het Verbond in zijn geheel in de samenleving heeft gekregen. Natuurlijk is een kleine groep beperkt in zijn mogelijkheden, maar er is geen enkele reden om niet met alle beschikbare middelen, fantasie en inventiviteit een maximum na te streven. En zaken als vormingsonderwijs, gespreksgroepen, ook voor

HET HOOFDBESTUUR BESPRAK . . .

in zijn vergadering van 25 april, welke ditmaal op „De Ark” te Nunspeet werd gehouden allereerst een aantal zaken van organisatorische aard. Hieronder waren o.m. de maandstaat over maart, waarin de ontwikkeling van ledental, contributie en abonnee's zijn opgenomen. De groei van het ledental bereikte in maart de ongekende hoogte van netto 441. Het aantal abonnee's op het blad „Mens en Wereld” steeg met 228. Ook Rekenschap ging voort, evenals Het Woord van de Week. De Raad van Advies is voor een vergadering ter bespreking van het jaarverslag op 12 juni bijeen geroepen. Het Hoofdbestuur nam kennis van de laatste cijfers, welke betrekking hadden op de binnengekomen giften voor het Steunfonds Praktisch Humanisme, die aanzienlijk hoger zijn dan in dezelfde periode van verleden jaar.

De notulen van een drietal stichtingen werden aangenomen voor kennisgeving. Men ging accoord met het voorstel van het dagelijks bestuur enkele nieuwe kandidaten voor de commissie „wereldpolitiek” te polsen voor ontstane vacatures.

Mededeling werd gedaan van de ontvangen nota van de Generale Synode van de N.H. Kerk over „Kerk en Humanisme” (zie elders in dit nummer). Van de minister van O.K. en W. werd op 1 april bericht ontvangen, dat op het verzoek van het Verbond om televisie-zendtijd pas kan worden beslist als de nieuwe wettelijke regeling inzake het radio- en televisiebestel tot stand is gekomen.

Het Hoofdbestuur ging, na het aanbrengen van enkele wijzigingen, accoord met het voorgestelde antwoord aan het bestuur van de gemeenschap Den Helder inzake de Pugwash-beweging. Aan het dagelijks bestuur werd opgedragen, de voorgestelde regeling t.a.v. de Humanistische Jongeren Gemeenschap uit te voeren en eveneens over te gaan tot het officieel in het leven roepen van de stichting Humanistisch Opleidings Instituut.

De vergadering benoemde enkele vormingsleiders, benevens raadsleden voor de geestelijke verzorging. De

vervolg: waarom komen ze nu?

buitenkerkelijken uit de arbeiderswereld, open en informele bijeenkomsten voor jongeren, voorlichting van a.s. dienstplichtigen, geestelijke verzorging, niet alleen voor de mens in nood, maar ook als vorming in het leger, om er zo maar enkelen te noemen bezitten aantrekkingskracht genoeg om velen te boeien en zich bewust te worden van hun taak en positie in de samenleving.

Waarom die nieuwe leden *nu* gekomen zijn en niet eerder, is wel een interessante vraag, maar van praktische betekenis is meer hoe we ze bij ons werk betrekken, opdat ze zich thuis voelen in dat geestelijke tehuis dat we bezig zijn op te bouwen. En waarin nog voldoende plaats is.

Abonneert U op: **HET WOORD VAN DE WEEK**

het orgaan van de Humanistische Luisterkring

Het abonnementsgeld bedraagt f 5.50 per jaar.

Administratie: Oudegracht 152, Utrecht, Postgiro 58.

TOPKADERCONFERENTIE

Zaterdag, 25 april j.l. om tien minuten over vijf verwelkomde voorzitter Van Praag de rond 50 aanwezigen op De Ark; leden van het dagelijks- en hoofdbestuur en vertegenwoordigers van gewesten, federaties en grote gemeenschappen. Spreker wees op het belang van een topkaderconferentie waar de jaarstukken worden doorgenomen. Juist in de jaren, dat er geen congres wordt gehouden, is een dergelijk beraad uiterst nuttig en kan het een wederzijdse stimulans zijn, zowel van de gewesten en gemeenschappen naar het hoofdbestuur, als omgekeerd. Geheel ongebruikelijk, maar wegens verplichtingen elders van de penningmeester, kwamen eerst de financiële stukken aan de orde. Bij zijn inleidende woorden merkte de heer Pasma op dat hij, pas één jaar penningmeester zijnde, wel reeds de dynamische spanningen had geconstateerd tussen de inkomsten en uitgaven. Enerzijds is er het steeds groeiende werk en de vele zaken die men eigenlijk aan zou willen pakken, waartegenover de geringe middelen staan, hetgeen dan tot spanningen leidt.

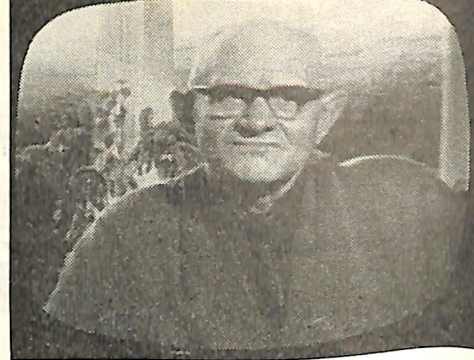
Na de maaltijd hielden achtereenvolgens voorzitter Van Praag, algemeen-secretaris Max en organisatie-secretaris Polet korte inleidingen, respectievelijk over de inleiding, het contact met de overheidsinstanties en enkele organisatorische facetten. De heer Van Praag belichtte de kentering van het getij, namelijk dat in het algemeen en enkele excessen daargelaten, de strijd om de gelijkwaardigheid gestreden is. Een veel moeilijker strijd is thans om de buitenkerkelijken — vooral de humanistisch gezinden,

die in het algemeen geen lid zijn — te doen beseffen dat er zoiets is als een eigen levensvisie, die niet uit een vage, meegaande houding bestaat, die schuil gaat achter de kreet algemeenheid. Humanisten zijn altijd geporteerd voor samenwerking, maar dan volwaardig, gelijkberechtigd en met eigen organisatorische verantwoordelijkheid. Zo accepteert de ander ons wel, maar zij die ons nauw verwant zijn, beseffen dit vaak zeer moeilijk. De heer Van Praag besloot met een variant op een uitspraak van Lenin: wel algemeen, maar niet algemeen naast het gezond verstand.

De heer Max zette uiteen hoe het in het algemeen verloopt met de wetgeving en in welke stadia het H.V. contact heeft met de wetgever. Van veel meer belang echter zijn de informele contacten op allerlei niveau, waarvan een bijzonder grote waarde uit gaat, maar die nimmer hun weerslag vinden in de jaarstukken.

De heer Polet belichtte enkele facetten van het organisatiewerk. Hij deed o.m. een beroep op de gewesten en gemeenschappen om vooral op „talentenjacht“ te gaan en dan het centrale apparaat en het hoofdbestuur in de buit te laten delen.

De zondagochtend werd besteed aan het paragraafsgewijs doornemen van de jaarstukken, hetgeen de vertegenwoordigers gelegenheid gaf tot het stellen van vragen en het uiten van kritiek. Omgekeerd kregen de d.b.-leden de gelegenheid om bepaalde punten op te helderen door het geven van toelichting. Met name was dit het geval bij de paragraaf „geestelijke verzorging“, waar de heer Van

PRAKTISCH HUMANISME

‘...dat werk deden wij al. Zo was het bij mij helemaal niet nieuw en ik geloof ook dat het niet is te leren. Je moet het werkelijk in jezelf hebben...’ (De hr N. Peetoom te Winkel (NH) tijdens de t.v.-uitzending ‘Praktisch Humanisme’ op 3 april j.l. in samenwerking met de VARA).

vervolg: het hoofdbestuur besprak...

balans per 31 december 1963 en de daarbij behorende stukken, zoals de verklaring van de financiële commissie en van de accountant werden goedgekeurd.

Een uitvoerige bespreking werd gewijd aan het ontwerp voor een nieuw internationaal humanistisch manifest, dat eventueel de zgn. Amsterdamse Declaratie van 1952 zal dienen te vervangen. Als grondslag voor deze discussie diende een ontwerp van de hand van de Indiër, Mr. Narsingh Narain, waarop door de H.B. leden Bonger, Roethof, Schaper en v. d. Wal schriftelijk commentaar was geleverd. E.e.a. zal tot basis dienen van de verdere bespreking in de Boardvergadering van de Internationale, welke begin juli van dit jaar in Utrecht wordt gehouden, ter voorbereiding van het vierde internationale congres in 1966. Deze hoofdbestuursvergadering werd in Nunspeet gehouden, teneinde de leden van het H.B. in staat te stellen de Topkaderconferentie voor de gewesten en grote gemeenschappen bij te wonen, die dezelfde dag begon. De volgende bijeenkomst van het H.B. op 30 mei is zoals gewoonlijk weer in het Erasmushuis in Utrecht

Praag uitvoerig in ging op de ontwikkelingen met betrekking tot de geestelijke verzorging in het leger. Op deze plaats zal t.z.t. op dit onderwerp teruggekomen worden.

Het was al met al een bijeenkomst, waarin wederom duidelijk uitkwam, dat de idee pas waardevol wordt indien men er organisatorisch vorm aan weet te geven.

M. V.

INDIA ONTVANGT IHEU-HULP

Tijdens een persconferentie op 10 april j.l. heeft dr. J. P. van Praag bekend gemaakt, dat thans definitief een ontwikkelingsproject in India ter hand zal worden genomen. Het project valt binnen het kader van de Freedom from Hunger Campaign van de Voedsel- en Landbouworganisatie (F.A.O.) der Verenigde Naties, het staat onder auspiciën van de Internationale Humanistische en Ethische Unie (IHEU) en het zal worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met de Indian Radical Humanist Movement (IRHM), een van de leden-organisaties van de IHEU. Verder ligt het in de bedoeling dat een groot deel van de benodigde gelden worden opgebracht door de andere leden-organisaties van de IHEU.

Sinds het congres van de IHEU te Oslo in 1962 is er sprake van ontwikkelingshulp aan India. Veel voorbereidend werk moest worden gedaan en bovendien ontstond stagnatie toen dit land werd bedreigd door Chinese agressie. Thans is een opzet gemaakt door de heer Sheo Pujan Singh Shastri. De heer Shastri is niet alleen een vooraanstaand lid van de Indiase Humanistische Beweging, maar hij heeft bovendien zijn sporen verdiend op het gebied van sociale hervormingen op het Indiase platteland. Hij kent de beperkingen van tijd en omstandigheden, die verbonden zijn aan de sociale ontwikkelingen en hij beschikt over het doorzettingsvermogen om constructief systematisch werk op plattelandsniveau te verrichten, waar bescheiden prestaties — maar dan ook werkelijke resultaten — zeer spaarzaam zijn.

land en volk

Het gebied waar het hier om gaat is een deel van het Dinara Police Station, een administratief onderdeel van het district Sahabad in de provincie Bihar. De streek omvat 54 dorpen (het Police Station in totaal 216) verspreid over een kleine 100 km², hetgeen ongeveer overeenkomt met een vijfde deel van de N.O.-polder. In de streek wonen 15720 mensen, waarvan het grootste deel bestaat uit landbouwers zonder eigen grond (35,7%). Andere groepen zijn de kleine boeren (30,4%) en de pachters (12,2%). Een niet onaanzienlijk deel van de bevolking, nl. 20,4%, bestaat uit de vroegere paria's. Binnen de Hindoegodsdienst, die door de bewoners wordt beleden, kent men vier kasten of standen, die ieder hun eigen rechten en plichten hebben. Bovendien kende men dan nog een soort uitschot, de zelfkant van deze maatschappij, die vrijwel alles verboden was om tot een redelijk leven te komen. Sinds iedere bewoner van India volgens de grondwet van 1950 voor

de wet gelijk is, wordt dit deel van de bevolking anders genoemd, maar het leeft nog altijd beneden de onderste sport van de maatschappelijke ladder. Het resterende deel van de bevolking zijn kleine ambachtslieden (0,6%), bedelaars (0,5%) en werklozen (0,2%). De gemiddelde gezinsgrootte is 7 personen en er wonen ongeveer 163 mensen op een km², een bevolkingsdichtheid, ongeveer overeenkomend met die in de prov. Zeeland (162).

vijsjarenplan

Het door de heer Shastri ontworpen vijsjarenplan heeft een drieledig doel, namelijk in de eerste plaats de bevolking opvoeden in de principes van samenwerking. Daarnaast de landbouwende bevolking trainen in doeltreffende en moderne landbouwmethoden teneinde te komen tot een verhoogde opbrengst. Voor degenen, voor wie geen volledige werkgelegenheid is, moeten mogelijkheden geschapen worden voor een nuttige besteding van de hun resterende tijd in de productieve sector.

De heer Shastri is er vooral op gespitst, dat de voordelen van de ontwikkelingshulp ten goede komen aan de landbouwers zonder grond en het allerarmste deel van de bevolking. Daarvoor is de ontwikkeling van de kleinindustrie het meest geëigend, te beginnen met een coöperatieve schoenen- en lederwarenfabriek, en dan vervolgens centra voor manden- en mattenproductie, dekens, timmer- en smidswerk en katoengarenproductie. Deze centra zullen zowel de scholing als de productie omvatten. Uiteindelijk zal hier werkgelegenheid geschapen worden voor het onderhoud van circa 1800 inwoners.

In de landbouwsector wordt verwacht, dat de landbouwers, kleine boeren en pachters alsmede ongeveer de helft van de voormalige paria's door financiële steun en het juist functioneren van de coöperatieve verenigingen

binnen drie jaar zichzelf zullen kunnen verzorgen. Het resterend deel van de bevolking zal worden ingeschakeld bij de wegen- en waterbouwwerken. Zij krijgen dan uitbetaald volgens de Wet op Minimum Lonen, hetgeen volgens Indiase maatstaven zeer redelijk is. Teneinde te zorgen, dat er voldoende van deze werkzaamheden zijn, zal de Indiase regering voor het gehele gebied plannen ontwerpen. Dat wil zeggen ongeveer 14 aparte plannen voor kanalen en bevoeiingswerken. Het eerste van de vijf jaren zal besteed moeten worden aan de voorbereidingen, d.w.z. dat het juiste klimaat geschapen zal moeten worden door het organiseren van bijeenkomsten voor deze voortdurend ondervoede mensen. Hun zal duidelijk gemaakt moeten worden, dat er verandering in hun lot mogelijk is, mits zij bereid zijn hieraan zelf mede te werken. Pas wanneer zij zelfbewuste mensen worden, die bereid zijn tot samenwerking, dan zal het ook mogelijk zijn dat zij geheel voor zichzelf zullen kunnen zorgen.

organisatie

Ten behoeve van dit project zal door de Indiase Humanistische Beweging een organisatie in het leven geroepen worden met behulp van de Moekhia's (hoofden) van de Pan-chayats of te wel gekozen raden. Er zijn binnen het gebied van het project zeven van deze raden, die reeds zijn ingeschakeld in velerlei diensten van het Police Station. Het merendeel van de Moekhia's is lid van de IRHM hetgeen het werk van de heer Shastri aanmerkelijk vereenvoudigt. Verder is de verwachting, dat er een nauwe samenwerking zal zijn met de algemene en technische ambtenaren in Patna, de districtsautoriteiten en de bestaande organisaties is de streek zelf.

Met uitzondering van bepaalde technische hulp (medisch en agronomisch) zal alles met bewoners van de streek kunnen worden ondernomen.

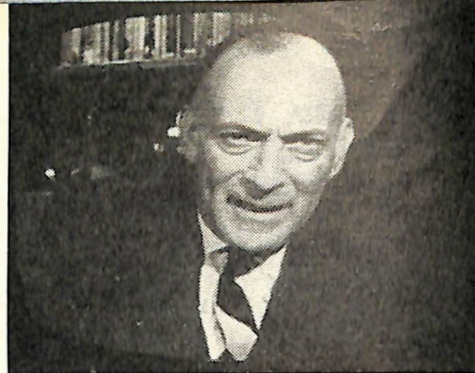
De kosten van dit project zijn geraamd op f 135.000,—, waarvan f 20.000,— wordt bijgedragen in natura door de Indiase regering, f 40.000,— door de bewoners van de streek in de vorm van contributies aan coöperatieve verenigingen en de aflossing van leningen etc. en tenslotte zal de IHEU f 75.000,— voor haar rekening dienen te nemen. Hoe groot het deel zal zijn, dat elk van de leden-organisaties zal moeten opbrengen en op welke wijze het Humanistisch Verbond-Nederland het geld ter tafel zal brengen, is nog een onderwerp van beraad. M. V.

WAT BETEKENT HET HUMANISME VOOR MIJ PERSOONLIJK

Hoewel het aantal antwoorden minder groot is geweest dan we verwachtten, heeft het aan de „jury”, om dit grote woord te gebruiken, nog al wat hoofdbreken gekost om een keus te doen. We zijn het daarom eens met de opmerking van één der

jury-leden, die we, buiten mededinging, ook een plaats geven.

De inzenders, waarvan we de opstellen plaatsen, hebben inmiddels een kleine attentie ontvangen. De anderen hartelijk dank voor hun medewerking.

eerste prijs

Wanneer men het bestaan van een opperwezen niet kan aanvaarden, omdat het uit de waarneembare wereld niet valt af te leiden. wanneer men meent, dat de mens in de meest letterlijke zin aan zijn lot is overgelaten en niets heeft dan zichzelf, wanneer men vrede heeft met de raadsels van materie, leven, tijd, ruimte, het menselijk normbesef en nog enkele kleinigheden, wanneer men niet bang is voor de twijfel, dan bevindt men zich in humanistisch vaarwater. Met onbekende bestemming en bescheiden bakens.

Een voor de hand liggende conclusie: het heeft zin om gedurende de reis goed op elkaar te passen.

K. de B. te W.

beoordelaarsoverpeinzing in 100 woorden

Wat betekent humanisme voor allerlei mensen persoonlijk? Een boeiende vraag, maar de antwoorden lezende om mee te beoordelen, wordt het geheel nog boeiender.

In en Om heeft geen ruimte om alle antwoorden te plaatsen, maar ze zijn het waard: allemaal. Niet om hun gedegen theorie of omdat ze uitblinden door persoonlijke bewogenheid. Wel zijn het stuk voor stuk eerlijke overpeinzingen tezamen een beeld gevend van wat humanisme en Verbond voor mensen — jonge en oude,

tweede prijs

Lid zijn van het Humanistisch Verbond betekent voor mij meer dan alleen contributie betalen en bijeenkomsten bezoeken. Het betekent voor mij een levenshouding, welke lang niet altijd gemakkelijk is.

Je moet je immers bij alle problemen, die zich in 't groot of klein voordoen, altijd afvragen: hoe sta ik hier als humanist tegenover? Humanist zijn betekent voor mij, dat je eerbied hebt voor al wat leeft en dat je je medemens behandelt, zoals je zelf graag behandeld zou willen worden.

Uit onze daden moet blijken wie en wat we zijn.

Mevr. R. B.-V. te S.

van alle rangen en standen — kan betekenen, niet in theorie, maar als meest alledaagse en doorleefde grondslag van denken, doen en laten.

derde prijs

't Zijn al enige jaren, dat ik in uw midden woon. Ik kwam tot u, met m'n ge-eelte handen, M'n wieg stond tussen arme standen, 't Was lang voor „85 schoon”.

Al enige jaren klopt ge aan mijn poorten, 'k Heb vele „ismen” gewenteld en geschouwd, Maar met de ruimt in mij gestouwd Verkoos ik u, uit een der soorten.

Al enige jaren beluister ik uw taal, Ik hoor het kloppen van uw smeden, Hun hamer valt in 't aardse heden, En die klank is me genoeg, o, vrijheidsideaal.

H. te D.

meer foto's a.u.b.

Zo af en toe lukt het ons eens een aardige foto te bemachtigen, die in beeld iets laat zien van wat er in het Verbond gebeurt. Maar het is nog veel te weinig, we zouden graag scherpe plaatjes hebben, die geschikt zijn om er een cliché van te maken. Vandaar dit verzoek aan de vele fotografen die er ook in het H.V. rondlopen. Stuur ons eens iets, maar u moet er niet op rekenen dat we alles kunnen plaatsen, onze ruimte is wel beperkt. En we betalen er niets voor, want dat kan er echt niet af.

HUMANISTISCH OPLEIDINGS INSTITUUT

roept gegadigden op voor: A. Opleiding VORMINGSLEIDER

B. Opleiding GEESTELIJK RAADSMAN

Duur	De opleiding duurt twee jaar (begin: september 1964).
Tijd en plaats	De colleges worden gegeven te Utrecht, zaterdags om de veertien dagen van 14 tot 18 uur (vakantie van 1 juli tot 1 september).
Hoofdvakken	Humanistiek, filosofie, psychologie, paedagogie, groepswork, bijbelkennis, christendom, andere godsdiensten.
Vereisten	Middelbare schoolopleiding plus enige verdere studie (ter beoordeling van het Curatorium). Leeftijd 25—35 jaar. Humanistische overtuiging.
Mogelijkheden	Na beëindiging van de studie bestaat de mogelijkheid om als vrijwillige- of beroepskracht werkzaam te zijn (salaris afhankelijk van leeftijd, werkkring en ervaring).
Onkosten	De volledige onkosten (boeken en reisgeld inbegrepen) bedragen f 350,— per jaar. Er bestaat de mogelijkheid tot reductie en vrijstelling.
Brieven	Gegadigden dienen zich schriftelijk (volledige inlichtingen) vóór 20 mei 1964 aan te melden bij het Humanistisch Opleidings Instituut, Oudegracht 152 te Utrecht.

KERK EN HUMANISME

Onder deze titel is van de pers gekomen de nota van de generale synode van de Nederlandse Hervormde Kerk over de verhouding van Kerk en Humanisme. De nota werd door de generale synode behandeld in haar vergadering van 20 november 1963.

De generale synode komt hierin tot het volgende standpunt:

I. „Krachtens de tolerantie, die zij in beginsel voor anderen en zichzelf in de staatsgemeenschap vraagt, zal zij zich niet tegen deze aanspraken (i.c. dezelfde faciliteiten voor humanistisch vormingsonderwijs als voor godsdienstonderwijs op de openbare middelbare scholen) van het Humanistisch Verbond mogen verzetten.”

II. Voorts meent men dat er veel voor is te zeggen dat de Kerk in bepaalde gevallen ook uitspreekt het juist te achten dat aan een verantwoordde realisatie van deze aanspraken in ons staatsbestel geen moeilijkheden in de weg worden gelegd, echter met dien verstande dat men ten deze anders zou moeten oordelen indien zou blijken dat het Humanistisch Verbond zich zou ontwikkelen tot een organisatie die door haar anti-theïsche en anti-christelijke leer en praktijk de tendenzen die het thans zegt te bestrijden, metterdaad zou bevorderen.

De nota bevat verder een korte geschiedenis van het ontstaan en de ontwikkeling van het Verbond en een overzicht van de organisatie. Ook aan de Internationale wordt aandacht geschonken, terwijl de beginselverklaring van het H.V. in zijn geheel is afgedrukt.

persconferentie

Op 10 april is door het dagelijks bestuur een persconferentie gehouden in Den Haag. Behalve over de groei van het ledental en de geestelijke verzorging in het leger werd vooral aandacht geschonken aan een project in Bihar (India) in het kader van de anti-honger campagne.

Voor een nadere uiteenzetting van dit plan en enkele andere gegevens verwijzen wij de lezers naar een artikel op een andere plaats in dit blad.

nieuwe raadslieden

Tot plaatselijk geestelijke raadslieden in Utrecht werden door het hoofdbestuur benoemd de dames W. W. Brandt Corstius-Molenaar en H. Hornstra-de Boer en de heren J. C. Balvers en C. J. Knop. In de gemeenschap Lochem werd benoemd de heer E. M. Hart.

steunfonds

De maart-actie is achter de rug. Er is hard gewerkt. In zeven plaatsen zijn de medewerkers druk in de weer geweest om de folders verzendklaar te maken. Dat was humanisme in de praktijk ten behoeve van het praktisch humanisme.

Ook nu weer vele bemoedigende brieven van contribuanten, hartelijke krabbels op de giro-strookjes, verzoeken om hulp en nieuwe leden voor het Verbond.

Ook geld. Het Steunfonds begon 1964 met f 30.579,40. Het ontving dit voorjaar een gift met bijzondere bestemming van f 25.000,— en het hield van de voorjaarsactie f 50.027,30 over.

Op 27 april 1964 bedroeg het totale saldo derhalve f 105.606,70.

Die cijfers zeggen nog niet alles. In de eerste vier maanden van dit jaar ontving het Steunfonds 1400 bijdragen meer dan in de overeenkomstige periode van 1963; aan geld bijna f 20.000,— meer.

Dat is het resultaat van hard werken. Hartelijk dank aan de medewerkers in Apeldoorn, Beverwijk, Doetinchem, Eindhoven, Laren/Blaricum, Utrecht en Zwolle. Dank ook aan de Amersfoorters, die buiten de voorjaarsactie om veel werk verzet hebben.

Het Steunfondsbestuur is dankbaar, maar ook nu nog niet voldaan. Er staat een groot bedrag op de bank, maar er is dit jaar nog veel meer nodig. Nog tenminste f 50.000,—.

Vergat u nog te gisteren? Dat geeft niet. Het is nog steeds

**STICHTING STEUNFONDS
PRAKTISCH HUMANISME
AMERSFOORT** **GIRO 6168**

personalia

Mevr. D. Heroma-Meilink, lid van het hoofdbestuur is benoemd tot ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw.

Ons lid Dr. L. van Gelder, directeur van het algemeen pedagogisch centrum te Amsterdam, is benoemd tot gewoon hoogleraar in de pedagogiek aan de rijksuniversiteit te Groningen. Hij is in het Verbond vooral bekend als spreker en schrijver over de vraagstukken rondom het humanistisch vormingsonderwijs.

Eveneens tot gewoon hoogleraar in de wis- en natuurkunde aan de Rijksuniversiteit van Utrecht is benoemd ons lid Dr. Th. W. Ruygrok te Soest.

Het lid van het hoofdbestuur Prof. Dr. G. Stuiveling is weer grotendeels hersteld van de gevolgen van het ongeval, dat hem in maart overkwam en heeft zijn werkzaamheden gedeeltelijk hervat.

contacten op terschelling

In een vorig nummer is al vermeld, dat een lid op Terschelling pogingen doet, de daar aanwezige leden weer bijeen te brengen. Dat is inderdaad ook gelukt en afgesproken werd, dit, voorzover de afstanden het toelaten af en toe te herhalen.

Aangezien echter in de vakantie-tijd ongetwijfeld leden van het H.V. op het eiland zullen zijn en contact met de daar wonende leden op prijs zullen stellen, volgen hieronder enkele adressen. Men is daar altijd welkom.

1. W. Zaadnoordijk, Burg. van Heusdenweg 12, West-Terschelling.
2. J. Cupido, Boomstraat 4, West-Terschelling.
3. P. A. Kroon, Burg. Reedekerstraat 48, West-Terschelling.
4. J. Boer, Heerenweg 30, Midsland.
5. J. Deodatus, Kooiweg 1, Hoorn (Terschelling).
6. Mevr. J. F. Jacobs-Arriëns, Lies 89. Indien er soms leden van het H.V. betrokken zijn bij de olie-boringen of soortgelijke werken, dan weten ook zij waar ze eens een avond op bezoek kunnen gaan.

Bij het ter perse gaan van dit nummer: 12850 leden!

week-end uit met den haag-zuid

Vrijdagavond 10 april om 18.45 uur ging de bus van start met 38 tamelijk vermoeide en gematigd optimistische lieden met bestemming „De Ark” in Nunspeet. Gaandeweg werd de stemming echter beter, mede dankzij de weersverbetering die zich ook de volgende dag zou doen gelden.

Degenen, die het initiatief tot dit week-end hebben genomen, konden werkelijk geen betere ingeving gehad hebben, want zonder overdrijving kan ik zeggen, dat het een succes is geworden. De stemming was zeer goed en zelfs tamelijk sceptische lieden hadden het echt naar hun zin en hadden niet gedacht, dat ze op deze manier nog tot zo'n geanimeerd contact zouden kunnen komen. De ongedwongen sfeer heeft er onmiskenbaar toe bijgedragen, dat men elkaar gemakkelijker en beter leerde kennen dan bijvoorbeeld op een zondagmorgenbijeenkomst.

Zaterdag is ontegenzeggelijk het hoogtepunt van dit week-end geweest; 's morgens werd er gewandeld en gezellig koffie gedroken. Na de lunch werd onder leiding van de heer Van der Werff een wandeltocht gemaakt, waarbij ook natuurliefhebbers nog het nodige konden opsteken van diens kennis. Na de warme maaltijd werd 's avonds eerst nog weer gewandeld, vervolgens werd een dansje gemaakt en voor de liefhebbers van T.V. heeft

Sammy Davis nog voor de nodige verstrooiing gezorgd.

's Zondags bleek het weer omgeslagen te zijn; een dunne motregen af en toe overgaand in buienregen noodzaakte, dat men zijn heil binnenshuis zocht. Niettemin werden er door verstokte wandelaars toch nog tochten ondernomen, terwijl de anderen zich binnenshuis vermaakten met spelletjes en opgewekte (soms zelfs diepzinnige) gesprekken.

De voorzitter van Gemeenschap Zuid sprak er zijn verwondering over uit, dat „De Ark” eigenlijk betrekkelijk weinig door humanisten voor vakantie-doelinden wordt gebruikt. De schrijfster dezes kan deze verwondering terdege onderstrepen, want ze heeft zelf 14 dagen op „De Ark” gelogeed, waaraan ze niet anders dan met plezier terug kan denken, afgezien nog van de heerlijke wandeltochten — zich uitstreckende over halve en hele dagen — die er in de omgeving te maken zijn.

Dit eerste initiatief tot een week-end-verblijf te Nunspeet door een van de ± 80 gemeenschappen in ons land verdient zeer zeker navolging en het is eigenlijk verwonderlijk, dat dit idee

PRAKTISCH HUMANISME

De heer Tj. de Vries uit Heerenveen vertelde tijdens de t.v.-uitzending 'Praktisch Humanisme' op 3 april j.l. o.m. over de vele facetten van het uitvaartwerk. Dit was de derde uitzending in een serie, die in samenwerking met de VARA is opgezet.

niet reeds eerder ten uitvoer is gebracht. Het zal het gemeenschapsleven zeer zeker ten goede komen en de benaming „Gemeenschap” zal niet alleen de bewoording voor een administratieve groep in het Humanistisch Verbond blijken te zijn.

A. d. J.

International Humanism

drie-maandelijks orgaan van de *International Humanist and Ethical Union*.

Proefnummers verkrijgbaar bij het bureau van de IHEU, Oudegracht 152, Utrecht.

uit de gewesten

Utrecht/t Gooi heeft op 7 juni een familiedag in Beesd aan de Linge, georganiseerd door de gemeenschap Tiel. Er wordt een aantrekkelijk programma aangeboden, waarbij de plaats van de boer in de samenleving in het middelpunt staat. Niet alleen een lezing hierover met dia's, maar ook een bustocht door de Betuwe.

Nadere inlichtingen bij de gemeenschappen of het gewestelijk secretariaat, Julianaflat D7, Bilthoven.

Friesland doet al geruime tijd pogingen om samen met Humanitas tot een provinciaal bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden te komen. Er zijn nog al wat obstakels uit de weg te ruimen, maar we vermoeden dat de friese doorzetters het tenslotte toch zullen klaren.

In *Noord-Brabant*, waar het door de grote afstanden toch al niet eenvoudig is, is het gewestbestuur ernstig ge-

handicapt door het plotselinge vertrek van de actieve secretaris, die van Oss naar Delft is verhuisd. Maar er zijn plannen in de maak om de besturen van gemeenschappen en enkele contactpersonen bijeen te roepen, zodat over enkele maanden met een nieuwe aanpak kan worden begonnen.

Hoewel men er maandenlang aan heeft getwijfeld, is voor *Zuid-Holland Noord* een kandidaat voor de open plaats van voorzitter gevonden, zodat het bestuur weer compleet is en met nieuwe moed aan de slag gaat.

In *Groningen* bezocht de organisatie-secretaris in één week Veendam/Wildervank, Usquert, Delfzijl/Apingedam en Winschoten en zijn conclusie is: moeilijk, maar genoeg mogelijkheden. Vooral in Veendam en Winschoten was er voor de gehouden lezingen grote belangstelling.

In *Noord-Holland* zijn voorzitter en secretaresse bezoeken gaan brengen aan belangstellenden, die op de T.V.-uitzendingen hadden gereageerd. Resultaat: enkele nieuwe leden en sympathisanten.

Het is eveneens *Noord-Holland*, waar men op 24 mei a.s. een studiedag gaat houden te Nieuwe Niedorp in hotel Hees.

Prof. dr. B. W. Schaper zal spreken over „achtergronden en vooruitzichten van de democratie”. Men begint 's morgens om elf uur en rond vier uur 's middags wordt de dag besloten. De kosten bedragen exclusief reiskosten f 1,25 (brood zelf meenemen). Deelnemers voor deze studiedag moeten zich vóór 16 mei opgeven bij de secretaris van hun gemeenschap of de gewestelijk secretaresse, mej. R. Bührman, Jac. Catslaan 22, Driehuis, post IJmuiden, tel. (02550) 5428.

„MENS EN MEDEMENS” IN LAREN

Een door de Singer Foundation in Laren (N.-H.) georganiseerde lezingenreeks, oorspronkelijk opgezet als een gedachtenwisseling tussen de christelijke confessies, is voortgezet met een ander uitgangspunt als basis: het gesprek der kerkelijken wordt tot een ontmoeting van mens en medemens.

In de voorbereidingscommissie zit ook de voorzitter van onze gemeenschap. Dit seizoen wordt op woensdag 13 mei nog een bijeenkomst gehouden. Onderwerp is: Religie en Openbaring.

De inleiders zijn Prof. Dr. E. Schillebeeckx O.P. (hoogleraar aan de R.K. Universiteit van Nijmegen) en de algemeen-voorzitter van het Verbond, Dr. J. P. van Praag. De gespreks-leider is Ds. Ph. Stoffels uit Laren. Aanvang: 20.15 uur in de grote zaal van de Singer Foundation, de toegangsprijs is f 1,75.

Voor het volgende seizoen staan als onderwerpen op het program o.m. oorlog en vrede; de religieuze projectie, Israël en de dialoog met het Marxisme. Onze lezers in het Gooi bevelen we deze bijeenkomsten bijzonder aan.

Uw taak: hun toekomst!

Centrum voor Humanistische Vorming

Bijdrage: f 3,75 per jaar.

Giro 60 84 68, t.n.v. het Centrum, Oudegracht 152, Utrecht.

EEN REÛNIE

In de zomervakantie van 1963 werd de eerste trektocht van het H.V. georganiseerd en met Pasen 1964 was deze tocht eigenlijk nog niet ten einde. Want de beide Paasdagen werden door een groot gedeelte van de deelnemers aan de trektocht doorgebracht in de oude kampsfeer. De familie Wouters te Meeuwen had spontaan gazon en huis ter beschikking gesteld van deze paasreünie. De meisjes hadden zelfs een bed aangeboden gekregen, terwijl de jongens de nacht warm ingepakt in hun tentjes doorbrachten. Als vanouds werd er weer gewandeld en we zagen de maan in de Bergsche Maas schijnen. Er werd gepraat, gelachen (en hoe!) en natuurlijk geluierd. Dit laatste dan wel niet in het

in deze tijd van het jaar vrij koele en natte gras, maar heel wat comfortabeler in luie stoelen. (Om deze stoelen werd zo nu en dan ook verwoed gestreden!) De maaltijden waren weer heerlijk, de sfeer was weer prima en iedereen voelde zich in een opperbste stemming. (En mocht er iemand klagen over buikpijn, dan kwam dat van het lachen). Over lachen gesproken, voor de insiders herhaal ik hier één woordje om nog wat te kunnen nalachen: een blazertje! Dat twee dagen veel te kort was, is begrijpelijk, doch aan alles komt nu eenmaal een eind. Er blijft ons niets anders over dan van hieruit de familie Wouters nogmaals hartelijk dank te zeggen voor de genoten gastvrijheid, de deelnemers een herhaald tot ziens toe te roepen en voor de

VAKANTIEPLANNEN

De B.W.C. (Buitenwerkcommissie) van het Humanistische Verbond organiseert in 1964:

A. Voor kinderen van 10 t/m 12 jaar:

Van 18 tot en met 25 juli een week in de Korenbloem te Elspeet.

De leiding berust bij mej. M. M. Könnemann.

De prijs bedraagt f 49,—. Daarin is f 2,— zakgeld begrepen.

Voor verdere bijzonderheden kunt u zich wenden tot het Centraal Bureau - Oudegracht 152, Utrecht.

B. Voor jongeren van 13 t/m 15 jaar: 3 tentenkampen

1e kamp van 20—30 juli

2e „ „ 31 juli—10 aug.

3e „ „ 10 aug.—20 aug.

De prijs voor deze tentenkampen (10 dagen) bedraagt f 56,—.

Het terrein is gelegen op één van de mooiste punten op Schouwen.

Uitsluitend voor deze kampen verkregen (romantisch, zonder moderne accommodatie).

Aanmelding bij mevrouw E. Plettenberg-Sweid, Saffierstraat 76-I, Amsterdam Zuid, telefoon (020) 738369.

buitenstaanders is dit misschien een stimulans om zich aan te melden voor de trektocht naar België (zie advertentie), want hoe gezellig het vorig jaar is geweest bewijst deze lange napsleep!

Frans P. J. Doeleman

trektocht naar belgië

Er kunnen nog JONGENS mee met de trektocht naar België. Voor meisjes is er helaas geen plaats meer.

De primaire inlichtingen worden hier nog even herhaald:

Prijs: f 90,—. Start: 3 augustus te Den Bosch.

Duur: 15 dagen. Leeftijd: 16 t/m 18 jaar.

Inlichtingen: F. P. J. Doeleman, Wed 4, Utrecht. Tel. 12614.

Aanmelding: Mevr. E. Plettenberg-Sweid, Saffierstraat 76, Amsterdam-Z., tel. 738369.

Als er nog jongens zijn die op twee gedachten hinken, dan raad ik hen aan het stukje in dit blad te lezen onder de titel: „Een reünie”.

Zorg dat je er bij komt, het is nog fijner dan de marine!

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

Sneek poogt het mee-denken van de leden te prikkelen, om voor het a.s. seizoen wat meer leven in de brouwerij te brengen. Net als elders moet het ook daar mogelijk zijn een duidelijke plaats in de samenleving te vervullen.

Dat een goede aanpak van de informatie resultaat heeft, bewijst *Rotterdam*, waar in de afgelopen maanden méér dan 150 nieuwe leden bijkwamen. Ze doen het daar dan ook grondig en aangezien er adressen genoeg zijn, is er werk voldoende. En het aardige is, dat er meteen een nauwe band met de nieuwelingen wordt gelegd, door ze uit te nodigen voor een gespreksavond. Er is al een gespreksgroep met een permanent karakter uit voortgekomen.

Met vreugde constateert men in *Apeldoorn*, dat de gespreksgroep voor buitenkerkelijken uit de arbeiderswereld (niet-leden), in begin 1963 opgezet, een groot succes is geworden. Misverstanden zijn weggenomen, de deelnemers hebben bij zichzelf ontdekt, dat het humanisme hen niet vreemd is en enkelen hebben daaruit de consequentie getrokken om lid te worden. Gegadigden voor een nieuwe groep hebben zich al aangemeld.

Ook in *Zutphen* is een begin gemaakt met vormingsonderwijs buiten schoolverband. Voorlopig is het nog een proef, maar het zit er wel in dat het zal slagen.

De groep „Veertig onder veertig” in *Amsterdam* heeft begin april een avond gegeven in Amerikaanse stijl, met een tweetal inleidingen plus wat er omheen. Daarmee werd een jonge traditie voortgezet, die blijkens de belangstelling bijzonder in de smaak viel, vooral bij de ouderen. Belangrijk is ook het besluit om een telefonische vraagbaak in te stellen, tot wie men zich voor allerlei inlichtingen over het H.V. en verwante organisaties kan wenden. En voor het zangkoor van de federatie „Vox Humana” was de medewerking aan een concert in het Concertgebouw een erkenning van vele jaren hard werken.

De jongerengespreksgroep in *Leiden*, heel vrijblijvend en informeel, heeft een veelbelovende start gehad en gaat voorlopig door. Net als elders blijkt het humanisme ook voor jonge mensen een boeiend verschijnsel te zijn.

Van *Arnhem* naar de Franse Riviëra is een hele afstand, maar ze hebben het toch op één avond klaar gekregen, door de jaarvergadering te combineren met een praatje en dia's. En wat ook belangrijk is, na jarenlange voorbereidingen komt er nu een bureau voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden, zoals gebruikelijk samen met Humanitas. De stichtingsacte is gepasseerd.

Ook in *Zwolle* is een jongeren-gespreksgroep van stapel gelopen. Er is daar al een enthousiaste H.J.B.-groep, zodat te verwachten valt, dat oudejongeren ook in beweging kunnen komen. Het initiatief berust bij één der oprichters van de H.J.G., dus die heeft ervaring. Veel succes, en vooral, geen apart klikje, maar open naar alle kanten.

Eindhoven heeft al enkele jaren zoveel succes met een drietal gespreksgroepen, dat een vierde nodig wordt. Dat wordt heel systematisch opgebouwd, net als de rest van het werk, want ook de geestelijke verzorging begint „gezicht” te krijgen.

In *Bussum* gaat men ook met de bandrecorder werken. De toespraak van Van Praag over „Humanisme voor jongeren” werd opgenomen, besproken en ook de discussie is vastgelegd voor het volgende gesprek. Eindelijk hebben dan verschillende gemeenschappen en de jongeren en de moderne techniek ontdekt.

In het blad van de federatie *Den Haag* een interview met het 12.000ste lid. (U kent toch het mopje van die meneer, die heeft gezegd: „Niet slecht voor den Haag, twaalfduizend leden.”) Uit dat verslag blijkt overigens, dat ook dit nieuwe lid, terecht, iets van het H.V. verwacht maar er ook iets voor wil doen, zinvol bezig te zijn. En de redacteur knoopt er een beschouwing aan vast, wat er nog allemaal gedaan moet worden om daarvoor de mogelijkheden te scheppen.

In *Leeuwarden* nodigt een lid bejaarde mede-leden uit, om bij hem thuis af en toe een muziekmiddag mee te komen maken. Aangezien hij dat voor anderen al 11 jaar heeft gedaan, mag verwacht worden dat het geen experiment is en op de juiste waarde geschat.

Humanistische Correspondentiekring

voor huwelijkscontacten

opgericht door het Humanistisch Verbond, verleent bemiddeling bij het leggen van contacten tussen personen, die een huwelijkspartner zoeken.

Inlichtingen postbus 210, Utrecht. Gaarne 24 cent aan postzegels insluiten

Het door de engelse bisschop Robinson geschreven boekje „Honest to God” dat ook in het nederlands vertaald is heeft niet alleen in kerkelijke kring een hele discussie ontketend. Ook humanisten nemen er kennis van en zowel in *Laren* als in *Wassenaar* is er over gesproken. In de eerste plaats heeft de Singer Foundation een reeks van lezingen ontworpen over onderwerpen als de huidige mensbeschouwing, religie en openbaring, de religieuze projectie enz., met sprekers van verschillende levensovertuiging. Voor dit seizoen is de laatste bijeenkomst op 13 mei, terwijl het program voor het najaar nader bekend gemaakt wordt (zie ook elders in dit nummer).

Over de politieke keuze van de humanist hebben in *Zandvoort* twee H.B.-leden gesproken, de één lid van de P.v.d.A., de ander van de V.V.D.

En in de buurtgemeenschap *Vlaardingen* werd een begin gemaakt met muziek-avonden. Men gaat er mee door. Verspreide leden in *Maassluis* gaan met steun van Vlaardingen het onderlinge contact versterken door het groepsgesprek.

De werkgroep in *Purmerend* houdt moedig vol. Elke maand is er een bijeenkomst, die volop gelegenheid tot discussie biedt en voor elke belangstellende open staat.

We sluiten met de gemeenschap waar we zelf toe behoren, n.l. *Soest/Baarn*. Het laatste nieuws, een lid die benoemd is tot hoogleraar in Utrecht, een poging tot een jongerengroep te komen en nieuwe en tevens jonge gezichten in het bestuur. De tijd dat Soest de hoogste gemiddelde leeftijd had ligt tenminste achter ons.